

meren, vil der kunne indtræde de Tilfælde, hvor Retsskriveren er en kraftig, ung og særdeles dygtig Mand, og at Dommeren ikke i fuldt Maal har disse Egenstaber, saa at Retsskriveren faaer alt for stor Indflydelse paa Forhørene og hele Sagen, meget større end Dommeren, som dog er den, der burde have den største Indflydelse. Min Hovedgrund imod dette Forslag er imidlertid den, at Protokoltilførslerne ingenlunde ere saa upaalidelige, som det forudsættes, og navnlig, at Rettsvidneinstitutionen aldeles ikke er saa slet, som man tror. Jeg tør paastaar af egen Erfaring, at det ikke saa sjældent er hændet, at Rettsvidner i de Tilfælde, hvor jeg har haft Veilighed til at overvære Forhørene, have været paa deres Post, og ved den mindste Misopfattelse, der her syntes at være til Stede mellem Dommeren og Inkvisitten, have gjort opmærksom paa den. Yderligere vil der jo næsten altid være en Trediemand til Stede i Retten, nemlig Protokolføreren, og jeg tror ikke, der gives nogen Dommer, som i det Dieblit, han skulde være i Færd med at tilføre Noget, som kan karakteriseres som ikke rigtigt, ikke med Glæde vilde modtage en Bemærkning, som i saa Henseende bliver fremsat. Hvis man tænker sig, at Dommerne ere af en sliq uhyre despotisk Natur, at de ikke ville høre en saadan Bemærkning, tror jeg, man tager feil. Nei, Rettsvidneinstitutionen kunde efter min Mening være fuldkommen tilstrækkelig til at stabe end større Betyggelse, naar man gik en af de Bete, som ere omtalte af baade Forslagsstilleren og den sidste oerede Taler og maaste vende tilbage til det almindelige Ombud. Om man vil gjøre dette eller ei, veed jeg ikke, men i alt Fald behøver man kun at spændere noget Mere paa Rettsvidneinstitutionen, saaledes at man er ganske sikker paa, at det er Folk med en vis Intelligents og med friske Landsejner, som sidde i Retten; det vil efter min Mening have en ikke ringe Betydning. For Resten tror jeg, at det er et Sagn med disse slumrende Rettsvidner, som jeg har hørt Tale om. En Reform paa Rettsvidneomraadet vilde jeg finde tjenlig til at fremme de Formaal, her er taget Sigte paa. Forøvrigt vil jeg sige, at medens man er nødt til at lade det kriminelle Forhør beholde væsentlig den Karakter, det har, og at det navnlig ikke gaar an at bestikke nogen Kontrollør derinde, synes jeg rigtignot, at der er et Tidspunkt under den kriminelle Proces, hvor den nuværende Tilstand er i høj Grad principløs, nemlig fra det Dieblit af, da Sagen er begyndt. Naar en Forhørsdommer paa det Offentliges Begne har haft Inkvisitten under sin

Behandling, mulig i Arrest, og har havt ham under Behandling, saalænge han paa sit Ansvar har villet det for at tilvejebringe et Resultat, saa synes jeg, at under den øvrige Sag maatte hele Stillingen være forandret, idet jeg mener, at fra det Dieblit, at Aktionen er anlagt, Aktør og Defensor bestikede, bør Alt, hvad der foregaar, have Karakteren af en virkelig Proces. Medens der altsaa efter min Mening ikke kan være Tale om, at Inkvisitten kan blive betragtet som Part i Forhold til det Offentlige, saalænge vi have det System, vi have nu, mener jeg rigtignot, man maa arbejde hen til, at han, fra det Dieblit Justitsfoged mod ham er anlagt, skal være virkelig Part, og at der skal finde en virkelig Procedure Sted. Det mener jeg er ikke Tilfældet, naar Stillingen er som nu, at Forhørsdommeren, selv efter at Justitsfogeden er anlagt, og Aktør og Defensor have begyndt at skrive i Sagen, kan udtage Inkvisitten til kriminelt Forhør, uden at Aktør og Defensor have Andet dermed at gjøre, end at de kunne faae Resultatet af Forhørene til Politiprotokollen meddelt imellem Sagens Aktør, og hvis Dommeren skønner, at det Fremkomne er uden al Betydning for Sagen, tror jeg, det staar i hans Magt at lade være at tilsende Sagførerne det, saaledes at han kun indlemmer det i Akterne og derpaa afsiger sin Dom. Dette forekommer mig ikke at være rigtigt; thi naar den kriminelle Forundersøgelse, som har den videregaaende Betydning, som vi kjende, er sluttet, kan jo det Tilfælde indtræde for Inkvisitten, at han finder sig foranlediget til at klage over Sagens Behandling. Det maa han være berettiget til, og jo flere Misligheder, man mener der gaar i Svang, des oftere vil der kunne tænkes en virkelig begrundet Klage over Sagens Behandling, ogsaa en Klage over urigtig Protokoltilførsel. Alt dette maa han kunne komme frem med til sin Sagfører. Men saa maa jeg indrømme, at han ikke er saa overmaade heldig stillet, naar han, efter at have fremsført en saadan Klage, og der bliver Spørgsmaal om Afhøring af Dommeren og Rettsvidnerne, skal staa alene overfor den undersøgende Dommer, som jo ganske vist i Reglen vil være en Sættedommer. Det er en daarlig Stilling for ham, og jeg synes heller ikke, den er nødvendig. Her synes jeg, han maa have Ret til at have sin Defensor med, og at hans Defensor maa faae en Indflydelse paa Sagen af saa vidt mulig samme Natur som under Proceduren i andre Sager, navnlig naar der er Spørgsmaal om Afhøring af Vidner. Heller ikke synes jeg, det er ganske korrekt, som det nu gaar til, naar Sagførerne, Aktør eller De-